

РЕШЕНИЕ

№ 16738

гр. София, 13.09.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 36 състав,
в публично заседание на 13.06.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наташа Николова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **11573** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 ал. 2 от Кодекс за социалното осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на З. Г. Г., ЕГН: [ЕГН], срещу Решение № 3305-40-68/13.11.2023 г. на Управителя на Националния осигурителен институт, с което е отхвърлена жалбата ѝ срещу Разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50-647#21 от 16.10.2023 г., издадено от ръководителя на дирекция "Европейски регламенти и международни договори" в НОИ, като неоснователна. С посоченото Разпореждане на НОИ № [ЕГН], изх. № 2113-50-647#21 от 16.10.2023 г. е отказано отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на жалбоподателката, на основание чл. 9а, чл. 68, ал. 1-2 от КСО, във вр. с чл. 6 и чл. 50 от Регламент (ЕО) № 883/2004 г. и чл. 40 от Регламент (ЕО) № 987/2009 г.

С жалбата се твърди, че с издаването на обжалваното решение административният орган е допуснал съществени нарушения на административнопроизводствените правила, противоречие с материалноправните разпоредби и несъответствие с целта на закона. Оспорват се изводите на органа относно продължителността на осигурителен стаж, придобит във Великобритания. Твърди, че същият се равнява на 8 пълни години, което се доказва от приложените от нея документи и от разпечатката от английската институция, доказваща заплащането на доброволни вноски за периода 2015-2016 г. Поради това намира, че неправилно административният орган е зачел осигурителен стаж от Великобритания само 06 г., 10 м. и 10 дни до датата на подаване на заявлението. Моли да се направи нова преценка на правото и на пенсия в

хипотезата на чл. 99, ал. 3 от КСО. Моли съда да отмени оспорваното решение на административния орган и да му върне преписката за ново разглеждане.

В съдебно заседание жалбоподателката се явява лично и поддържа жалбата по изложените в нея съображения.

Ответникът в производството - управителя на Националния осигурителен институт, чрез процесуален представител, оспорва жалбата като неоснователна и моли същата да бъде отхвърлена по съображения, изложени в представена писмена защита. Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура не изпраща представител за участие в производството и не представя становище по основателността на жалбата.

Административен съд София-град, след като се запозна със становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

На 12.09.2022 г. З. Г. Г. е подала заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, чрез британската компетентна институция, което е постъпило в НОИ чрез системата за електронен обмен на социално осигурителна информация (EESSI) на 28.09.2022 г. Лицето има придобити осигурителни периоди по законодателствата на България, Великобритания и К.. Към заявлението е приложен и структуриран електронен документ (СЕД) Р 5000 („Осигурителни периоди/ периоди на пребиваване“), с който са потвърдени британските осигурителни периоди на лицето до 05.04.2022 г.

Чрез EESSI, до компетентната британска институция е изпратен СЕД Р 8000, с искане за потвърждаване на осигурителните периоди на лицето за цялата 2022 година. На 05.10.2022 г. до компетентната институция на К. е изпратен СЕД Р 8000, с искане за потвърждаване на кипърските осигурителни периоди на лицето. С писмо с изх. № 2113-50-647#1 от 24.10.2022 г. жалбоподателката е уведомена за необходимостта от представянето на оригинални документи за осигурителен стаж и доход съгласно чл. 1, ал. 5 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС), като в законоустановения 2 -месечен срок тя ги е представила.

На 20.07.2023 г. от компетентната британска институция е постъпил СЕД Р 5000, с който са потвърдени британските осигурителни периоди на лицето за времето от 05.11.2015 г. до 05.04.2023 г., с продължителност - 07 години, 05 месеца и 04 дни, от които да дата на заявлението (12.09.2022 г.) - 06 години, 10 месеца и 10 дни.

Въз основа на представените редовни документи, на лицето е зачетен български осигурителен стаж от трета категория труд - 22 години, 02 месеца и 09 дни. Британската осигурителна институция е потвърдила осигурителен стаж на лицето до дата на заявлението -12.09.2022 г. - 06 години, 10 месеца и 10 дни, а до 05.04.2023 г. - 07 години, 05 месеца и 04 дни. От компетентната институция на К. е постъпил формуляр Е 205 СУ, с който са потвърдени кипърските осигурителни периоди на г-жа Г. за времето от 01.07.2009 г. до 12.06.2015 г., с продължителност 06 години, 02 месеца и 24 дни.

След сумиране на българския, британския и кипърския осигурителен стаж, длъжностното лице е установило, че предвид необходимия за 2022 г. осигурителен стаж от 36 години и 02 месеца за придобиване право на пенсия по чл. 68, ал. 1-2 от КСО, лицето има недостигащ осигурителен стаж от 00 години, 10 месеца и 17 дни.

Във връзка с посоченото, на 06.07.2023 г. на З. Г. е изпратено уведомително писмо за недостигащия осигурителен стаж, за възможността да внесе осигурителни вноски за

този период, както и общата сума на осигурителните вноски. В законоустановения 14-дневен срок, лицето не е внесло осигурителните вноски за недостигащ за право на пенсия стаж.

Предвид посоченото, длъжностното лице е констатирало, че към датата на подаване на заявлението Г. е навършила изискуемата възраст за придобиване право на пенсия по чл. 68, ал. 1 -2 от КСО, но няма необходимия осигурителен стаж от 36 години и 02 месеца. Лицето има необходимия 15 години действителен осигурителен стаж по чл. 68, ал. 3 от КСО, но не е навършило необходимата възраст за придобиване право на пенсия за 2022 г. - 66 години и 10 месеца и за 2023 г. - 67 години.

С разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50-647#21 от 16.10.2023 г. длъжностното лице е отказало отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1-2 и чл. 68, ал. 3 от КСО във връзка с чл. 9а, ал. 2 от КСО, както и на основание чл. 6 и чл. 50 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност и чл. 40 от Регламент (ЕО) № 987/2009.

С оспореното Решение № 3305-40-68/13.11.2023 г. на Управителя на Националния осигурителен институт е отхвърлена като неоснователна жалбата на З. Г. и е потвърдено Разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50-647#21 от 16.10.2023 г.

По делото е приложена административната преписка по издаването на оспорения акт, както и допълнително представени от жалбоподателката документи, издадени от данъчната и митническата служба на Негово Величество, Великобритания и в заверен превод на български език.

Административен съд София- град, след като съобрази събраните в хода на производството доказателства, които прецени с оглед доводите и становището на страните, прави следните правни изводи:

Жалбата е допустима за разглеждане, като подадена в срок, от лице – адресат на административния акт и с интерес от оспорването му.

Разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК.

Съгласно чл. 117, ал. 4 КСО разпорежданията, издадени от длъжностното лице по чл. 98, ал. 1, т. 2, могат да се обжалват пред управителя на Националния осигурителен институт в едномесечен срок, съответно за разпорежданията по чл. 98, ал. 2 - в 14-дневен срок от получаването им. Решението се изготвя в срока и по реда на ал. 3. Съгласно чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Предвид гореизложеното съдът намира, че процесното решение е издадено от компетентен орган, в рамките на законовите му правомощия по реда на чл. 37, ал. 3 от КСО и в изискуемата от закона писмена форма.

Административен съд - София град, въз основа на събраните по делото доказателства приема, че оспореният пред него акт е издаден при съществено нарушение на административно-производствените правила - отменително основание по чл. 146, т. 3 от АПК, което е довело и до материална законосъобразност на акта.

От представените в хода на пенсионното производство доказателства, се установява, че жалбоподателката има осигурителен стаж, придобит на територията на България,

както и осигурителен стаж, придобит на територията на Великобритания и К.. По делото е спорен единствено размера на осигурителния и стаж, придобит на територията на Великобритания.

От 01.05.2010 г. Република България, като пълноправен член на Европейския съюз, прилага в отношенията си в областта на социалната сигурност с другите държави-членки на ЕС правилата за координация на схемите за социална сигурност, съдържащи се в Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета за координация на системите за социална сигурност, както и в Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на процедура за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004.

Съгласно чл. 6 от Регламент (ЕО) № 883/2004, задължителен и пряко приложим във всички държави-членки на Европейския съюз (ЕС), когато правото на пенсия зависи от наличието на определени осигурителни периоди, компетентната институция на съответната държава-членка взема предвид при преценка правото на пенсия и осигурителните периоди, придобити по законодателствата на всички други държави-членки, при условие че тези периоди не се припокриват.

Като краен резултат от разпоредбите на чл. 68, ал. 1 и 2 и чл. 70 КСО, чл. 47 и чл. 20 НПОС, и на Регламент (ЕО) № 883/2004 г. на Европейския парламент и на Съвета, както и на регламента за неговото прилагане, а именно Регламент (ЕО) № 987/2009 г. на Европейския парламент и на Съвета се налага изводът, че всяка държава - членка отпуска пенсия в размер, изчислен на базата на осигурителен стаж и осигурителен доход положен на нейна територия.

Съдът намира, че не са спазени процесуалноправните предпоставки за издаване на решението. Законът предвижда, че преди да пристъпи към издаване на процесното решение, административният орган следва да съобрази вмененото му в задължение, по силата на приложимата по аргумент от чл. 117, ал. 5 КСО разпоредба на чл. 35 от АПК, да изясни фактите и обстоятелствата от значение за случая и да обсъди обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации. В това отношение горестоящият орган има възможност да използва съответни процесуални способности за събиране на доказателства и за изясняване на казуса, с оглед изясняване на обективната истина при спазване на принципите на истинност и служебно начало по чл. 7 и чл. 9 от АПК. Съгласно чл. 97 АПК и чл. 117, ал. 4, във връзка с ал. 3, изр. 2 от КСО горестоящият орган може да се произнася по съществуващото на спора. Действително в производството по издаване на Разпореждане на НОИ № [ЕГН], изх. № 2113-50-647#21 от 16.10.2023 г. от компетентната британска институция е постъпил СЕД Р 5000, с който са потвърдени британските осигурителни периоди на лицето, но по делото има данни, че жалбоподателката е представила документи за осигурителен доход, които не са били взети предвид при произнасянето на компетентния административен орган. От административния орган, не са изчерпани всички възможни начини за установяване на осигурителния доход на заявителя, фактическата обстановка по случая не е установена точно и ясно, а мотивите към актовете са непълни. /В този смисъл е и Решение № 4582 от 16.04.2020 г. на ВАС по адм. д. № 13625/2019 г./. Като не е извършил действия по изясняване на обективната истина чрез събиране на доказателства, в това число дали действително жалбоподателката е заплатила вноски за социални осигуровки за 2015-2016 г., което е удостоверено от приложените от нея документи, както в административното производство, така и в съдебното, издадени от британската институция.

Съгласно чл. 170, ал. 1 АПК доказателствената тежест се носи от административния орган, който трябва да установи съществуването на фактическите основания, посочени в акта, и изпълнението на законовите изисквания при издаването му. В жалбата си до Управителя на НОИ, З. Г. е помолила органа да бъде поискана и събрана служебно нова информация от осигурителната институция във Великобритания. Именно в писмо от 15.11.2023 г. жалбоподателката е приложила документи, удостоверяващи заплащането на осигурителните вноски за процесния период, както и за потвърждение на внесената сума. Въпросното изявление не е обсъдено от органа, който формално се е позовал на получената информация от британската осигурителна институция при издаването на разпореждането. След като административният орган не е направил допълнителна проверка по приложените доказателства за осигурителния стаж на жалбоподателката, то същият е допуснал процесуални нарушения, които са съществени, тъй като при проявяването на процесуална активност и събиране на доказателства, издателят на акта би могъл да достигне до различни изводи, както и до различен краен акт. И след като в настоящия казус е налице останало неизяснено, спорно обстоятелство, определящо правните последици и изхода от производството, то липсата на произнасяне по него, обуславя и процесуалната незаконосъобразност на постановения акт.

С оглед на всичко изложено дотук, настоящата съдебна инстанция намира, че оспореното решение е незаконосъобразно и следва да бъде отменено. Тъй като естеството на спора не позволява решаването му по същество от съда, административната преписка следва да бъде върната на административния орган за ново произнасяне. При новото разглеждане на преписката, следва да се извърши проверка какъв е размера на осигурителния стаж на лицето във Великобритания, като в последствие определи и общия размер на положения в Република България, К. и Великобритания осигурителен стаж и дали са налице предпоставките за отпускане на исканата лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Преписката следва да се изпрати на горестоящия административен орган, който да постанови мотивирано решение по жалбата, при спазване на горните задължителни указания относно тълкуването и прилагането на закона.

От страна на жалбоподателката не са претендирани разноски и затова с оглед изхода на делото разноските следва да останат в тежест на страните така, както са направени. Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 36-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 3305-40-68/13.11.2023 г. на управителя на Националния осигурителен институт, с което е отхвърлена жалбата на З. Г. Г. срещу Разпореждане № [ЕГН], изх.№ 2113-50-647#21 от 16.10.2023 г., издадено от длъжностното лице в дирекция "Европейски регламенти и международни договори" в НОИ.

ИЗПРАЩА преписката на управителя на НОИ за ново произнасяне по жалбата на З. Г. Г., ЕГН [ЕГН], срещу Разпореждане на НОИ № [ЕГН], изх.№ 2113-50-647#21 от 16.10.2023 г., издадено от длъжностно лице в дирекция "Европейски регламенти и международни договори" в НОИ, съгласно дадените задължителни указания, дадени в мотивите на настоящото решение относно тълкуването и прилагането на закона.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: